

SBARR voor de palliatieve zorg

instrument om op systematische wijze een vraagstuk te bespreken met een andere hulpverlener

S

Situatie (Situation)

1. Stel jezelf voor: naam, functie, organisatie
sinds kort / lang bij patiënt betrokken
andere betrokkenen
2. Noem de naam van de patiënt, geboortedatum, locatie.
3. Verblijfplaats, gewenste plaats van overlijden van patiënt.
4. Noem de reden en urgentie van contact.

B

Bijkomende situatie (Background)

1. Noem de medische voorgeschiedenis, diagnoses, prognose.
2. Noem overige klinische relevante informatie o.a. recente behandelingen: medicamenteus en niet-medicamenteus.

A

Analyse (Assessment) Geef jouw analyse*

1. Ik denk dat het probleem het volgende is ...
  2. De patiënt gaat achteruit / is instabiel.
  3. Ik ben bezorgd over een of meer van de volgende dimensies:
    - *Lichamelijk*: pijn / vermoeidheid / misselijkheid / braken / benauwdheid ...
    - *Psychisch*: angst / verwardheid / sufheid ...
    - *Sociaal*: naasten vragen om ... / hebben de volgende problemen ...
    - *Zingeving*: patiënt maakt zich zorgen over... / levensverhaal ...Vermeld het als je een dimensie expliciet (nog) niet hebt onderzocht en waarom.
  4. Samen keuzes maken: de patiënt / naasten willen ...
  5. Samen vooruit organiseren: wensen / wat is niet goed georganiseerd ...
- Vermeld wat je reeds gedaan hebt op medicamenteus en/of niet medicamenteus gebied om problemen te verlichten.

* Gebruik voor onderbouwing het USD, USD-R of USD-4D (mét scores) en de Signaleringsbox PZ.

R

Respons (Recommendation)

1. Geef duidelijk aan wat je concreet van de ander verwacht.
2. Wat moet er volgens jou gebeuren?
  - medicamenteus
  - niet medicamenteus
  - visite / gezamenlijk huisbezoek, gespecialiseerd verpleegkundige, consulent palliatieve zorg etc..
3. Vraag – of stel voor – wat jezelf alvast kunt doen.

R

Repeteer (Read Back)

1. Herhaal de gemaakte afspraken.
2. Laat de ander de gemaakte afspraken bevestigen.
3. Noteer de afspraken / orders.
4. Spreek af wie, wanneer weer contact opneemt.

Zingeving in de palliatieve zorg hulpmiddel voor aandacht en ondersteuning

Aandacht/algemeen

- Zorg voor openheid en rust – allereerst bij jezelf.
- Toon belangstelling voor wat de patiënt / naaste vertelt.
- Wees daarbij alert op feiten, emoties, identiteit en zingeving / spiritualiteit.
- Reageer serieus, maar maak het niet te zwaar.
- Overleg eventueel met bijv. een geestelijk verzorger of palliatief consulent.

Behoeftes aan ondersteuning inschatten

- Overweeg of de patiënt / naaste begeleiding nodig heeft.
- Ga na wat je hoort, ziet, aanvoelt, of weet via anderen.
- Bedenk dat lichamelijke, psychische en sociale problematiek kan voortkomen uit zingevingsnood.
- Stem af met de patiënt / naaste zelf.
- Vraag bijv. Kunt u voldoende praten met uw eigen mensen?
Heeft u behoefte aan ondersteuning? Wilt u hier dieper op ingaan?

Eventuele ondersteuning uitkiezen, zo nodig verwijzen

- Als steun bij zingeving gewenst is: overweeg wie die het beste geven kan.
- Ga na wie al bekend is bij de patiënt, en schat ook je eigen mogelijkheden en grenzen in (beschikbaarheid, tijd, competenties).
- Raadpleeg desgewenst de Wegwijzer Zingeving en levensvragen op de website van het Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam en omstreken.
- Verwijs bij crisis zéker naar een geestelijk verzorger of andere expert.
- Maak met de patiënt/naaste afspraken over de ondersteuning.

Zelf begeleiden

- Ga na of de patiënt voldoende open staat voor een gesprek.
- Vraag eventueel: Wat zou u met mij willen delen?
- Luister actief. Weet dat *er zijn* veel belangrijker is dan bijv. adviseren.
- Maak aan het einde van het gesprek afspraken over het vervolg.
- Schakel zo nodig alsnog een ander in.
- Bespreek wat je wel / niet zult rapporteren.

Meer vragen die kunnen helpen

Wat doet dit met u? Wat houdt u nu het meest bezig?

Is er iets waarover u zorgen heeft? Wat is echt belangrijk voor u?

Waar haalt u uw kracht vandaan? Aan wie of wat had u vroeger steun?

Waarop hoopt u? Waar verlangt u naar? Wat zou u nog graag willen ?

Het Diamantmodel

Bron: Carlo Leget, *Ruimte om te sterven*. Tiel: Lannoo 2012

Aanvullende informatie

Palliaweb

Betrouwbare, bruikbare en actuele informatie voor iedereen die in of aan de palliatieve zorg werkt.

palliaweb.nl

Palliarts

App met landelijke en regionale informatie over palliatieve zorg die de (huis)arts en anderen ondersteunt bij het verlenen van goede palliatieve zorg.

palliaweb.nl

Stichting Stem

Informatie over o.a. leef- en denkstijlen, ten behoeve van de palliatieve zorg.

stichtingstem.info

Netwerk Palliatieve Zorg Rotterdam en omstreken

Regionale informatie voor zorgverleners, patiënten en naasten.

netwerkpalliatievezorg.nl/rotterdam

Consultatief palliatief team

Advisering bij vragen over patiënten in de palliatieve fase, algemene informatie en deskundigheidsbevordering op het gebied van palliatieve zorg.

netwerkpalliatievezorg.nl/rotterdam/Zorgverleners/CPT-Consultatief-Palliatief-Team

Wegwijzer Zingeving en levensvragen

Overzicht van regionale initiatieven op het gebied van zingeving en levensvragen.

netwerkpalliatievezorg.nl/rotterdam/Zorg-in-uw-regio/Wegwijzer-zingeving-en-levensvragen

Centrum voor Levensvragen Rotterdam en omstreken

Breed regionaal aanbod op het gebied van geestelijke verzorging.

centrumlevensvragenrotterdam.nl